

PUFARRADES

■ La bèstia amb cor de Miquel de Palol

Després d'unes setmanes a pa i aigua, tornem a l'activitat amb un grapat de lectures, algunes de molt recents, com ara el nou llibre de

poemes d'un **Miquel de Palol** en una molt bona versió d'ell mateix. La criatura s'anomena **Dos cors per a una bèstia** (Proa, Premi Jocs Florals de Barcelona), una excursió als abismes de les relacions que fuetreja el lector amb versos com aquests: "La indiferència dels arbres s'encorba / cap a ella mateixa quan la teva mirada la

commou, / i en la glaçada brasa dels teus ulls m'havia d'aturar / per reexplicar-me la vida sencera, devot deutor d'un foc / que em crema a mi perquè ho ha cremat tot, / una assassina impaciència és l'únic domini / de les coses camí de perdre's". Si dubteu encara, llegiu els versos destacats en la contracoberta. En parlarem més.

■ Martí Domínguez canvia de registre

Tampoc no es perdien el retorn del valencià **Martí Domínguez** a la mateixa editorial amb **La sega**, una esplèndida novel·la amb la qual l'escriptor canvia de registre –de la celebritat com a personatge a les vides anònimes– i traïa petroli d'un erm narratiu.

literatura

GUILLEM PUFARRÉ
guillempufarre@gmail.com

Poètica de la misèria

Szilárd Borbély

on s'explica la matèria biogràfica amb la qual és construïda la novel·la. I s'informa d'una existència gens fàcil de l'autor que arrenca en una infantesa gairebé impossible de pair. Una recança que acompanyarà Borbély i la seva literatura "fosca i trista" (l'autor *dixit*) fins a l'acte final d'autodestrucció, a 50 anys.

Llavors, qualsevol prevenció sobre la hipotètica deshonestat de l'artefacte narratiu s'esvaeix. I augmenta considerablement l'admiració per la potència de la narració i els seus mecanismes, la manera com el relat fragmentari d'un present devastador –narrat en primera persona per un nen– troba encaix amb diverses peces de narració històrica que ajuden els lectors de la versió en català, poc familiaritzats amb la història magiar, a introduir-se en aquell món i les seves circumstàncies: les condicions vitals i laborals paupèrrimes, l'antisemitisme, els privilegis –de vegades molt minsos– dels membres del partit comunista, el salvatgisme amb els animals i els humans o el molt curiós mosaic ètnic del país, com ara l'origen romanès, gairebé esborrat, de la família protagonista. Cal apuntar també la força dels personatges, sobretot de la mare del nen, i el descobriment que els fets narrats són més a prop del present del que caldria sospitar.

Altrament, seria molt indecorós ometre la tasca d'una traducció que, més enllà del bon to general, troba una manera bastant eficaç i meritòria de traslladar al català els registres rurals de l'hongarès presents als diàlegs.

Una nova troballa d'Edicions del Periscopi.

Els desposseïts SZILÁRD BORBÉLY

Traducció de Jordi Giné i Imola Nikolett
Edicions del Periscopi
Barcelona, 2015
Novel·la, 282 pàgines

La lectura d'*Els desposseïts*, rellevant novel·la L crepuscular de l'hongarès Szilárd Borbély, que es va suïcidar un any després de la publicació, el 2013, deixa amb cara de pomes agres i una indefinible cremor a l'ànima. Ambientada en un petit poble de l'Hongria comunista, al lector català d'avui, benestant o no, li costarà assimilar el rotund desplegament de grans i petites misèries humanes, les condicions de degradació que pateixen els personatges. Fins i tot, hom pot pensar que hi ha un cert grau d'utilitarisme estètic, una estratègia literària per conduir la història pel camí de la commoció. Que s'ha fet ús d'una certa poètica de la misèria per assolir la pertorbadora maror de fons del llibre.

Pot passar això si, per un estrany hàbit lector, s'afronta la història passant per alt –o deixant per al final– l'aclaridor pròleg de Jordi Nopca,